

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» (реєстр. № 5202 від 04.03.2021, доопрацьований), внесений народними депутатами України Чорноморовим А. О., Чернявським С. М. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом передбачається створення правової бази з метою утворення організації водокористувачів (далі – ОВК) для утримання та модернізації існуючих меліоративних об'єктів, визначення її функцій та створення правових механізмів для внесення інвестицій в існуючу меліоративну інфраструктуру.

Законопроектом передбачається внести зміни до Водного кодексу України, Земельного кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів.

Зокрема, законопроектом пропонується:

утворити ОВК як неприбуткову юридичну особу, створену власниками або користувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення для забезпечення використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем з метою надання послуг щодо гідротехнічної меліорації земельних ділянок на території обслуговування організації;

визначити приватне право власності на інженерну інфраструктуру міжгосподарських меліоративних систем та її окремі об'єкти та надати ОВК можливість права такої власності;

визначити особливості експлуатації меліоративних мереж, які перебувають у приватній власності;

переглянути повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері гідротехнічної меліорації земель та розвитку водного господарства;

переглянути повноваження Кабінету Міністрів України та інших центральних органів виконавчої влади у сфері меліорації, зокрема виключити повноваження щодо затвердження проектів будівництва (реконструкції меліоративних систем, проведення державної комплексної експертизи цих проектів, державних цільових, міждержавних і місцевих програм меліорації, передпроектної та проектно-кошторисної документації на будівництво меліоративних систем, нагляду за станом меліорованих земель тощо);

передбачити право на бюджетну дотацію для відновлення насосної станції;

передбачити обов'язок замовника будівництва меліоративної мережі до початку її будівництва погодити умови надання послуг забору, доставки та відведення води, у тому числі механізм ціноутворення з власниками земельних ділянок;

виключити трубопроводи внутрішньогосподарських меліоративних систем із переліку об'єктів будівництва.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000021BE2F00202B8700](#)

Підписувач [Кава Олександр Степанович](#)

Дійсний з [13.08.2020 0:00:00](#) по [12.08.2022 23:59:59](#)

Міністерство фінансів України

06030-16-3/18448 від 10.06.2021

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Законопроект впливатиме на дохідну та видаткову частини державного бюджету.

Законопроектом передбачається утворення ОВК та передача таким організаціям інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем та її окремих об'єктів, які перебувають на балансі водогосподарських організацій і утримуються за рахунок коштів державного бюджету за КПКВК 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами», що сприятиме вивільненню коштів державного бюджету, які спрямовувалися на утримання об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем, які буде передано до ОВК.

Водночас у разі передачі об'єктів інженерної інфраструктури міжгосподарських меліоративних систем до ОВК держава може втратити значну частину надходжень до спеціального фонду державного бюджету, які спрямовуються на фінансування вказаної бюджетної програми та використовуються на проведення заходів, пов'язаних із виконанням основних функцій, що не забезпечені (або частково забезпечені) видатками загального фонду.

Також законопроектом передбачається внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України», зокрема встановлення права на бюджетну дотацію для відновлення насосної станції, що потребуватиме значних додаткових коштів державного бюджету.

Проте відповідних фінансово-економічних розрахунків та обґрунтувань не надано.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Визначити загальну вартісну величину впливу законопроекту на показники бюджету неможливо, оскільки до законопроекту не надано відповідних фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків.

Водночас Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» за бюджетною програмою Міндовкілля (головний виконавець – Держводагентство) за КПКВК 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» враховано видатки в обсязі 5 285,8 млн грн, у тому числі загального фонду – 2 515,7 млн грн та спеціального фонду – 2 769,1 млн гривень.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1101 до Переліку платних послуг, які надаються бюджетними установами, що належать до сфери управління Державного агентства водних ресурсів, належать послуги, пов'язані з подачею води юридичним і фізичним особам з меліоративних систем і водних джерел для поливу зрошуваних або зволоження осушених земель, промислових і комунальних потреб, а також поливу городів, садів і богарних земель та наповнення наливних водойм.

Спеціальний фонд державного бюджету за вказаною бюджетною програмою формується, зокрема, за рахунок власних надходжень водогосподарських організацій, які, за інформацією Держводагентства,

у 2019 році становили 2 111,7 млн грн (послуги, пов'язані із забором води на полив, – 1 957,0 млн грн (92,67 %)), у 2020 році – 2 076,1 млн гривень.

Відповідно до бюджетного запиту за вказаною бюджетною програмою у 2021 році надходження від надання платних послуг мають становити 2 731,1 млн грн, у 2022 році – 3 044,5 млн грн, у 2023 році – 3 407,8 млн гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» не передбачено бюджетних коштів на бюджетну дотацію для відновлення насосної станції та покриття можливих додаткових витрат у зв'язку із зменшенням надходжень до спеціального фонду бюджету.

Також слід зауважити, що на сьогодні залишається неврегульованим питання передачі частини видатків за КПКВК 2707050 «Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами» та відповідної передачі державного майна (об'єктів інженерної інфраструктури) центральному органу виконавчої влади, що здійснюватиме державну політику у сфері гідротехнічної меліорації земель відповідно до прийнятого рішення Кабінету Міністрів України від 24.05.2021 № 539 «Деякі питання розподілу окремих повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері меліорації земель».

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Згідно із частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Проте відповідні пропозиції до законопроекту відсутні.

Також законопроектом передбачено, що він набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, що не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Пунктом 10 частини третьої статті 26 проекту Закону пропонується Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» доповнити статтею 16³, відповідно до якої ОВК, якій передана у власність непрацююча насосна станція або насосна станція, показники продуктивності якої нижче визначеного Кабінетом Міністрів України рівня, має право на бюджетну дотацію для відновлення насосної станції, якщо видатки на такі дотації передбачено Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Водночас проектом Закону визначається, що ОВК – неприбуткова юридична особа, створена власниками та/або користувачами земельних ділянок сільськогосподарського призначення для забезпечення використання, експлуатації та технічного обслуговування об'єктів інженерної інфраструктури меліоративних систем з метою надання послуг щодо гідротехнічної меліорації земельних ділянок на території обслуговування організації.

ОВК не має права здійснювати виробництво продукції, надавати послуги та виконувати роботи, які не пов'язані із забезпеченням гідротехнічної меліорації.

Ураховуючи викладене, оскільки організації водокористувачів не матимуть статусу сільгосптоваровиробників, запропонована підтримка об'єднань водокористувачів не є нормою Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» та не може надаватися в межах видатків за бюджетною програмою за КПКВК 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників».

При цьому державна підтримка об'єднань водокористувачів має здійснюватися відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Крім того, запровадження державної підтримки об'єднань водокористувачів потребуватиме збільшення видатків державного бюджету.

Проте до проекту Закону не надано фінансово-економічних обґрунтувань та розрахунків, як це передбачається частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України, згідно з якою до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування та пропозиції про зміни до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

Ураховуючи зазначене, проект Закону України «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» (реєстр. № 5202 від 04.03.2021, доопрацьований), внесений народними депутатами України Чорноморовим А. О., Чернявським С. М. та іншими, потребує доопрацювання.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Олександр КАВА